

TALE

02-01-2012

Sagsnr. 2011 - 2597

Beskæftigelsesministerens tale ved samråd om øremærket barsel til mænd og barsel for mandlige ministre, samrådsspørgsmål O og P (BEU alm. del), den 11. januar 2011

Det talte ord på samrådet gælder

Samrådsspørgsmål O:

”Hvilke konsekvenser vurderer ministeren, at det vil have for arbejdsudbuddet, at der øremærkes barsel til fædre?”

Samrådsspørgsmål P:

”Hvad er regeringens barselspolitik for mandlige ministre?”

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Fatma Øktem (V).

Svar:

Jeg vil starte med at besvare samrådsspørgsmål O.

Baggrunden for øremærkning af barsel til mænd er naturligvis ikke et ønske om, at familien samlet set skal bruge mindre tid på at være sammen med barnet i det første leveår og dermed heller ikke at øge arbejdsudbuddet. Det har regeringen mange andre relevante forslag til.

Det er regeringens mål at give fædre bedre muligheder for at være sammen med det lille barn. Et lille barn har nemlig både behov for og ret til at være sammen med begge sine forældre.

Og heldigvis er der rigtig mange yngre fædre, der også efterspørger bedre vilkår for at holde orlov med deres børn i det første leveår. Det er blevet en naturlig del af det at være en moderne mand – at man både har en identitet i kraft af sit arbejde og i kraft af, at man er blevet far.

Regeringen vil gerne imødekomme den efterspørgsel på bedre rettigheder for fædre, der er blandt mange yngre mænd.

For selvom det i manges øjne allerede er legitimt for fædre at holde orlov med deres børn, er det desværre stadig sådan, at mange mænd er bekymrede for, hvordan et ønske om at holde forældreorlov vil blive modtaget på arbejdspladsen. Måske både af kolleger og af ledelsen.

En øremærkning af barsel til mænd vil give fædre en meget klar og legitim adkomst til at holde orlov med deres børn. Og de vil dermed være med til at sikre, at deres børn kan få så lang tid som muligt derhjemme, inden dagligdagen i institution starter.

Det *kan* lade sig gøre og det vil være godt for forholdet mellem far og barn.

[I mit eget ministerium kan jeg se, at fædre er meget glade for at holde orlov – det ligefrem stråler ud af dem, hvor meget det betyder for dem at være sammen med deres små børn.]

Og jeg synes også, at tallene fra finanssektoren taler for sig selv, når nybagte fædre i gennemsnit holder 9,3 ugers orlov. Finanssektorens overenskomster har længe haft fokus på gode vilkår både i forhold til accept af, at fædre tager orlov, og til aflønning under orlov.

TDC har også gode erfaringer gennem mange år med fædres brug af orlov. Her holder de nybagte fædre i gennemsnit også ca. 9 ugers orlov.

Derudover ønsker regeringen også større ligestilling på arbejdsmarkedet. Selv om det går fremad, er der fortsat for store forskelle på kvinder og mænds løn og karrieremuligheder.

En af de væsentligste årsager til forskellene er, at kvinder traditionelt tager den største del af orlovesperioden, når familien får et barn. Den relativt lange barselorlov, som de fleste mødre i dag holder, koster mange kvinder dyrt senere hen i form af lavere løn, dårligere karrieremuligheder og senere hen også lavere pension.

Regeringen vil øremærke dele af de samlede barseldagpenge til mænd, da det i dag er kvinderne, der står for 90 pct., at den barsel, der holdes i familien.

Vores nordiske naboer har allerede indrettet sig anderledes. I Norge og Sverige har man over en længere årrække indført øremærket barsel til mænd, så den nu er henholdsvis 12 uger og 70 dage. For Norges vedkommende var der tale om en periode på 18 år (fra 1993-2011), og i Sverige en periode på 7 år (fra 1995-2002).

Det er imidlertid klart, at hvis vi lavede reglerne om, så de gjaldt fra i morgen, så ville mange mænd fravælge at gå på barsel og det ville gå ud over den samlede orlovsperiode i familien. Hverken mændene, deres arbejdspladser eller deres overenskomster kan forventes at ændre sig med så kort varsel. Det er fuldt forståeligt.

Jeg er pt. sammen med mine embedsmænd ved at se på, hvordan en øremærkning af barsel til mændene bedst ud møntes. Det er vigtigt, at vi finder en model, der både imødekommer regeringens ønske om at styrke ligestillingen i familierne, men som også giver familierne tid til og mulighed for at indrette sig på de nye regler. Og i den forbindelse skeler jeg naturligvis til erfaringerne i de øvrige nordiske lande.

Samtidig er det meget vigtigt for mig, at de igangværende overenskomstforhandlinger på det private arbejdsmarkedet ikke forstyrres eller påvirkes udefra.

Derfor har jeg også besluttet at vente med at fremsætte lovforslag om øremærkning af barsel til mænd til næste folketingssamling. Det sikrer den fornødne ro omkring overenskomstforhandlingerne.

Der er ingen tvivl om, at et af de bedste incitament for mænd til at tage mere orlov med deres børn, er at få løn i orlovsperioden. Og det er som bekendt noget, der fastsættes i de kollektive overenskomster.

Der har hidtil været fokus på, at kvinderne skulle sikres rimelige vilkår under barsel. Men jeg forventer, at der både i disse og kommende overenskomstforhandlinger vil være et øget fokus på også at forbedre mænds orlovsvilkår.

Det er klart min forventning og intention, at en velgennemtænkt indførelse af øremærket barsel til mænd vil betyde, at familien samlet set vil holde barsel i samme omfang som hidtil.

Og det betyder samtidig, at arbejdsudbuddet ikke forventes at blive nævneværdigt påvirket af forslaget.

-----oOo-----

Jeg vil nu besvare samrådsspørgsmål P om regeringens barselspolitik for mandlige ministre.

Retten til fravær i forbindelse med barsel og forældreorlov omfatter alle forældre – og derfor også både mandlige og kvindelige ministre. Dette følger af barsellovens regler, der ikke sætter nogen begrænsninger i forhold til forældres beskæftigelse eller erhverv.

Regeringen har ikke udarbejdet særlige retningslinjer for ministres barsel.

Der har dog været enkelte fortilfælde under den tidligere regering, hvor en minister har afholdt barsel under ministerperioden. Der har været tale om forholdsvis korte barselsperioder.

I disse få tilfælde er ministervederlaget konkret blevet opretholdt i barselsperioden, som udgangspunkt svarende til de regler, som gælder for en række lønmodtagere, der i henhold til aftaler, overenskomster mv. opretholder løn under barsel.

Det samme udgangspunkt gør sig for øvrigt også gældende for den nuværende sundheds- og forebyggelsesminister, når hun vælger at gå på barselsorlov.